

KENELERDEN KORUNMA YOLLARI

*Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dışkapı-Ankara
e-mail: zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tel: 0312 3170315/345*

Riskli bölgelerde bu hastalıkta alınacak önlemleri iki başlık altında toplamak mümkündür:

I-Devlet

II-İnsan

I-Devlet:

Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dışkapı-Ankara
e-mail: zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tek 0312 3170315/345

A- Hastalıkla direkt ilgili Sağlık, Tarım ve Köy işleri, Çevre ve Orman Bakanlıkları ile Üniversitelerin ilgili birimlerinden komisyon oluşturularak, aşağıdaki araştırma konularını yürütecek çalışma, araştırma takımlarının teşkil edilmesi;

1-Riskli bölgelerde kenelerin mevsimsel aktiviteleri ile hastalığı nakleden vektör kenelerin tespiti; Özellikle bu kenelerin aktif dönemde; insan ve hayvanlardan kan emdiği dönem (Türkiye için mart-ekim ayları arasında) ve inaktif dönemde; insan ve hayvanlarda bulunmadığı, beslenmediği, üremediği, kış uykusunda olduğu dönem (Türkiye için ekim – mart ayları arasında) saptanmalı; mücadele özellikle kış uykusunda olduğu dönemde yapılmalıdır, çünkü kenenin kaçamadığı, üreyemediği bir dönem olduğu için, bu dönemdeki mücadele aktif döneme göre daha etkili olacaktır. Vektör kenelerle gerek aktif ve gerekse inaktif dönemde mücadelede, öncelikli olarak biyolojik mücadele yöntemlerinin belirlenmesi;

2- Hastalığın insanlara bulaşmasında rol alan evcil ve yaban hayvanlarının saptanması; bu hayvanların hastalık etkeni virüsle bulaşık olma durumları ve bunlardan hastalığı taşıyan kenelerin kan emme durumlarının saptanması;

3- İnsan ve hayvanları hastalıktan ve keneden korunma da kullanılacak AŞI'nın geliştirilmesi;

I-Devlet:

Bütün bu çalışmalarla birlikte, eş zamanlı olarak, mevcut kültürel yapılanma ile halen kene ve benzeri haşere mücadelesinde uygulanan kimyasal kullanma stratejileri aşağıda belirtilen şekilde güncellenmelidir:

***Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dışkapı-Ankara
e-mail:zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tel: 0312 3170315/345***

I-Devlet:

- **Kültürel yapılanmada: yerleşim merkezlerinin alt (kanalizasyon, temiz su, yol, elektrik gibi) ve üst yapı (ev ve hayvan barınaklarında) gereksinimlerinin çağa uygun olması;**

Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dışkapı-Ankara
e-mail:zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tel: 0312 3170315/345

I-Devlet:

Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dışkapı-Ankara
e-mail: zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tel: 0312 3170315/345

• **Kimyasal uygulamalarında (her türlü haşere öldüren; insektisid, akarasid, pestisid); Asla bugünkü gibi kontrolsüz ve bilinçsiz olmamalı, çünkü bugün Türkiye’de kontrolsüz, denetimsiz yıllık 30-50 bin ton arasında 3500 civarında haşere ilacı, üstelik her sene 300-400 milyon dolar ödeyerek kullanıldığı bilinmektedir, diğer taraftan kene ve benzeri haşerelerin bu uygulamalardan çok fazla etkilenmediği, ancak eko sistem canlılarının etkilenerek, ekolojik dengenin bozulmasına neden olduğu bilinen bir gerçektir.**

I-Devlet:

Prof. Dr. Zafer Karaer

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Parazitoloji Anabilim Dalı

06110 Dışkapı-Ankara

e-mail:zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr

Tel: 0312 3170315/345

•*Bu yüzden bilimsel kriterler çerçevesinde, her yıl yurt sathında Bakanlıklar, Belediyeler tarafından kullanılacak bütün kimyasallar, haşere ilaçları (insektisit, akarasit, pestisit) oluşturulacak komisyon tarafından saptanmalı ve iklimsel bölge farklılıkları dikkate alınarak aynı bölgede aynı zaman dilimi içinde, ilgililer nezaretinde, gerekli olan tekrarlamaları ile birlikte uygulamaların yapılması ve ayrıca direnç gelişmesini önlemek amacıyla belirli zaman aralıklarında etken madde değişiminin sağlanması ile ilgili çalışmalar;*

gerçekleştirilmelidir...

I-Devlet:

**B-Mera ıslah çalışmalarının
Öncelikli olarak hızlandırılarak,
tamamlanmalıdır.
İcabında kontrollü veya yapay
meralar oluşturulmalıdır.**

Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dışkapı-Ankara
e-mail:zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tel: 0312 3170315/345

I-Devlet:

***C-Halk eđitimi
(hastalıkla ilgili aşağıdaki
konularla ilgili)***

*Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakóltesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dıřkapi-Ankara
e-mail: zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tel: 0312 3170315/345*

II- İnsan :

Prof. Dr. Zafer Karaer
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
06110 Dışkapı-Ankara
e-mail: zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr
Tel: 0312 3170315/345

1-Tarla, bahçe çalışanları veya farklı amaçlarla (sağlıkçı, ziraatçı, çoban, avcı, piknikçi gibi) dolaşanlar:

- Kapalı ve açık renkli giysiler giyilmelidir. Özellikle pantolon paçaları, çorap içine sokularak ve hatta üzerine çizme giyilerek dolaşılmalıdır.
- Sahadan döndükten sonra, vücutta (özellikle kulak içi ve çevresi, saç ve çevresi, koltuk altı, bacak araları, diz kapağının arka kıvrımları, göbük deliği ve diğer vücut kıvrımlarının arası) günlük kene muayenesi el ve aynalar vasıtasıyla yapılmalıdır. Bulunan keneler en yakın sağlık kuruluşuna gidilerek, yetkililer tarafından çıkartılması sağlanmalıdır.
- Düzenli vücut temizliği (banyo, taranma v.s.) yapılmalıdır.
- Bu bölgelerde ki çocukların da ebeveynleri (anne, baba, büyükleri) tarafından mutlak surette günlük kene muayeneleri yapılmalıdır.
- Yukarıda kimyasal uygulamalarda belirtildiği gibi Türkiye'de labarotuvarlarda, bilimsel olarak etkisi belirlenmiş preparatlar, elbise veya vücut üzerine kene kovucu olarak sürülebilir. Ancak bunların etki süreleri (genellikle süre 2-6 saattir) bilinmeli ve kullanım kılavuzunda yazılanlara aynen uyulmalıdır.

II- İnsan :

2- Tarla, Bahçe, Mera ve Piknik alanların da:

Kene ile bu alanların bulaşmasında ve yerleşerek gelişmelerinde rol alan en önemli hayvanlar, yaban domuzları, küçük memeliler ve özellikle kemiricilerdir(yaban tavşanı). Bunların bu alanlara girmelerini önlemek amacıyla; ince delikli tel örgüler toprakla çok iyi bağlantısı yapılarak, etrafları çevrilmelidir.

Yani kontrollü tarla, bahçe, mera ve piknik alanları oluşturmak.

Özellikle piknik amacı ile her alan (her su başı, ağaç altı...) kullanılmamalıdır...

II- İnsan :

3- Ev ve hayvan barınaklarında:

İnsan ve hayvan yaşam yerleri çağa uygun standartlarına kavuşturulmalıdır; en basit olarak ev ve hayvan barınak duvarlarında ki çatlak ve yarıklar, başta keneler olmak üzere her türlü haşerenin saklanmalarını ve orada gelişmelerini sürdürmelerini engellemek amacıyla sıvanıp boyanmalıdır, yani sıvasız, badanasız duvar, tavan, taban kalmamalı...

II- İnsan :

4- Ev hayvanlarında:

Düzenli tımar taramaları ve yıkamalar, gerekirse hekim kontrolünde kene kovucu uygulamalar yapılmalıdır.